

2013-06-25

B E S L U T S P R O M E M O R I A



FI Dnr 12-12520

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i regler om årsredovisning i försäkringsföretag samt skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändringar i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag, föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens samt föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:9) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv.

Skadeförsäkringsföretagen har möjlighet att göra avsättningar till en s.k. säkerhetsreserv (obeskattad reserv). Föreskrifterna innehåller bestämmelser om maximal avsättning till och upplösning av säkerhetsreserven. Finansinspektionen beslutar att det fasta beloppet, som kan användas vid beräkning av maximal avsättning till säkerhetsreserv, värdesäkras genom att det knyts till prisbasbeloppet. Det innebär att det fasta beloppet höjs från 2,5 miljoner kronor till 100 prisbasbelopp. Vidare uppdateras parametrarna i formeln för maximal avsättning utifrån aktuell statistik. För ett fåtal företag kan den maximala avsättningen bli lägre än befintlig avsättning vilket innebär att de måste upplösa en del av den nuvarande säkerhetsreserven. Den vinst som därigenom uppkommer kan – men behöver inte alltid – bli föremål för inkomstskatt. För andra företag höjs den maximala avsättningen. Ändringarna slår olika mellan företag eftersom riskbilden sedan föregående parameterberäkning inte ändrats på samma sätt för alla.

Ändringar i redovisningsföreskrifterna föranleds främst av att reglerna om värdering till verkligt värde avseende icke-finansiella tillgångar har tagits bort från årsredovisningslagen samt att nya IFRS-regler om ersättningar till anställda och värdering till verkligt värde har antagits av EU, liksom att standarder har omarbetats. Ändringarna bedöms inte påverka försäkringsföretagens system i någon större utsträckning eller innebära några större kostnader för försäkringsföretagen.

Ändringarna träder i kraft den 1 augusti 2013 och tillämpas på årsbokslut och årsredovisningar som upprättas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2013 eller senare. Övergångsregler gör det möjligt för skadeförsäkringsföretag att tillämpa säkerhetsreservföreskriften FFFS 2011:9 för räkenskapsår 2013, förutsatt att Finansinspektionen underrättas.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen.....	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	6
1.4	Rättsliga förutsättningar	6
1.5	Ärendets beredning.....	6
1.6	Beslutade regeländringar som inte medför ändringar i redovisningsföreskrifterna.....	7
2	Motivering och överväganden.....	7
2.1	Hänvisning till årsredovisningslagarna	8
2.2	Ersättningar till anställda	8
2.3	Derivatinstrument på aktier i dotterföretag och intresseföretag	9
2.4	Värdering till verkligt värde	10
2.5	Lättnadsregler för mindre försäkringsföretag.....	11
2.6	Redaktionella ändringar i FFFS 2008:26.....	11
2.7	Tillämpningsområde – föreskrifter om säkerhetsreserv	11
2.8	Maximal avsättning till säkerhetsreserv	12
2.9	Ändrade parametrar vid beräkning av säkerhetsreserv.....	12
2.10	Upplösning av säkerhetsreserv	14
2.11	Undantag från regler om beräkning av säkerhetsreserv.....	14
2.12	Redaktionella ändringar i FFFS 2011:9	15
3	Förslagets konsekvenser.....	16
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	16
3.2	Konsekvenser för försäkringsföretagen.....	16
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen.....	18
Bilaga 1	Beslutade regler som inte medför ändringar i redovisningsföreskrifterna.....	20
Bilaga 2	IFRS-ändringar som inte är beslutade av EU	21

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Aktuella och ändamålsenliga regler är av stor betydelse för Finansinspektionens arbete med att främja väl fungerade marknader, finansiell stabilitet och gott konsumentskydd.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag har anpassats till de ändringar som skett i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (nedan ÅRFL), årsredovisningslagen (1995:1554), (nedan ÅRL) om redovisning till verkligt värde, samt International Financial Reporting Standards (IFRS) om redovisning till verkligt värde och ersättningar till anställda. Dessutom har föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens till anpassats till ändringarna om redovisning till verkligt värde.

Vidare gör Finansinspektionen en översyn av parametrarna som används för att beräkna säkerhetsreserven, för att dessa ska vara uppdaterade och aktuella. Den senaste översynen skedde 1998. Då de flesta paragraferna i föreskrifterna och de allmänna råden (FFFS 2011:9) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv berörs i översynen, ger Finansinspektionen ut föreskrifterna på nytt.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk - redovisning

Försäkringsföretag ska enligt ÅRFL upprätta årsredovisningar och koncernredovisningar om de inte har Finansinspektionens medgivande att i stället tillämpa författningen om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens (FFFS 2011:27).

Finansinspektionen ansvarar för att utveckla god redovisningssed för försäkringsföretag i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till deras särart, se 8 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

För att säkerställa att de finansiella företagens externa redovisning har en hög och enhetlig standard bör, enligt Finansinspektionen, i princip alla finansiella företag tillämpa samma redovisningsregler som de noterade företagen, dvs. av EU godkända internationella redovisningsstandarder och tolkningar (IFRS)¹

¹ IFRS-regelverket utgörs av ett antal redovisningsstandarder och tolkningar som publiceras av International Accounting Standards Board (IASB). Standarderna benämns International Accounting Standards (IAS) och International Financial Reporting Standards (IFRS). Tolkningar benämns tolkningar från Standing Interpretations Committee (SIC) och tolkningar från IFRS Interpretation Committee (IFRIC).

samt rekommendationer och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (Rådet). Finansinspektionen har infört detta genom att i allmänna råd i redovisningsföreskriften FFFS 2008:26, dels hänvisa till vid varje tidpunkt gällande IFRS-regler för noterade företag², dels särskilt specificera eventuella tillägg och undantag till dessa. Se dock 1.2.3.

Redovisningsföreskriften FFFS 2011:27 hänvisar i vissa fall till reglerna i FFFS 2008:26 och i vissa fall till vid varje tidpunkt gällande specifika IFRS i stället för en generell hänvisning till IAS-förordningen.

1.2.1.1 Årsredovisning i juridisk person

Redovisning för juridiska personer ska upprättas enligt bestämmelserna i ÅRFL och ÅRL. Denna lagstiftning är till sin karaktär en ramlagstiftning. Lagarnas innehåll kompletteras av normgivande organ och redovisningspraxis. Rådet utformar rekommendationer och uttalanden för juridiska personer, vars värdepapper är noterade på en reglerad marknad i Sverige, med utgångspunkt från det IFRS-regelverk som EU har antagit. Mindre försäkringsföretag som har dispens från att tillämpa ÅRFL ska i stället följa FFFS 2011:27 för redovisning i juridisk person.

Försäkringsföretag bör i sin redovisning tillämpa s.k. lagbegränsad IFRS enligt FFFS 2008:26. Det innebär att av EU godkänt IFRS-regelverk tillämpas så långt som det är möjligt med hänsyn till lagar och andra författningar eller föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. I redovisningsföreskriften FFFS 2008:26 specificeras undantag från och tillägg till IFRS-regelverket och Rådets rekommendationer och uttalanden. Dessa undantag och tillägg kan dels motiveras av att det finns specifika lagar för försäkringsföretag, dels av annan hänsyn baserad på försäkringsföretagens särart. Sådan hänsyn kan exempelvis ha sin grund i solvensregler, speciella rörelse regler i försäkringsrörelselagen, skilda skatteregler samt vissa lätttnadsregler för mindre försäkringsföretag.

1.2.1.2 Koncernredovisning

Samtliga försäkringsföretag ska när de upprättar sina koncernredovisningar tillämpa IFRS-regelverket såsom det antagits av EU. De ska även tillämpa rekommendationer och uttalanden från Rådet i fråga om koncernredovisning. Rekommendationerna och uttalandena är en komplettering av IFRS-regelverket. Kompletteringarna avser bland annat krav på upplysningar som ska lämnas i koncernredovisningen enligt ÅRFL och som saknar motsvarighet i IFRS-regelverket.

Vidare finns det i 7 kap. FFFS 2008:26 bestämmelser som försäkringsföretag ska tillämpa i sina koncernredovisningar.

FFFS 2011:27 innehåller inga regler om koncernredovisning.

² 2 kap. allmänna råd 1 och 2 i redovisningsföreskrifterna FFFS 2008:26.

1.2.2 Nuvarande regelverk – säkerhetsreserv

Svenska skadeförsäkringsföretag får enligt inkomstskattelagen (1999:1229) göra avsättning till en säkerhetsreserv (obeskattad reserv) för att täcka sådana förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömda faktorer till den del reserven inte överstiger vad som behövs för en tillfredsställande konsolidering (39 kap. 8 § inkomstskattelagen). Syftet med säkerhetsreserven är att möjliggöra ett skydd för försäkringstagarna mot variationer i försäkringsrörelsens resultat genom förändringar främst i fråga om skadeutvecklingen. Det är med andra ord önskvärt att företagen upp till en viss nivå kan gardera sig utöver de normalt beräknade försäkringsförpliktelserna. De kostnader som avses härrör framför allt från svängningarna över åren vad gäller antalet inträffade skador och genomsnittligt skadebelopp, men också från oförutsedda skade- och driftskostnadsökningar på grund av ökad inflation samt oförutsedda kostnader.

Föreskriften för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv innehåller formler och antaganden som ligger till grund för att beräkna ett maximibelopp av säkerhetsreserven. Maximibeloppet bestämmer nivån för en tillfredsställande konsolidering. Formulerna och antagandena i föreskriften bygger på skadestatistik från 15 års skadematerial fördelat på försäkringsgrenar.³ Vid bestämningen av denna maximigräns har utgångspunkten varit att ett skadeförsäkringsföretag ska kunna klara två svåra förlustår i följd. Finansinspektionen ser över dessa formler och antaganden utifrån aktuell skadestatistik med jämna mellanrum. Den senaste översynen gjorde Finansinspektionen 1998.

1.2.3 Kommande regelverk – redovisning

Finansinspektionen har i februari i år beslutat⁴ om ändringar i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (föreskrifterna), som gäller från 1 mars 2013. En viktig del av ändringarna är att vissa allmänna råd har gjorts om till föreskrifter. Däribland de allmänna råd som anger att alla institut bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, om inte något annat krävs enligt lag, annan författning eller föreskrifterna. Ändringen innebär ingen ändring i sak, utan syftar enbart till att förtydliga vad som utgör god redovisningssed vid upprättande av ett instituts årsredovisning.

Finansinspektionen kommer att se över om motsvarande regeländringar även är relevanta för försäkringsföretag, och därmed ska införas i redovisningsföreskrifterna FFFS 2008:26. Översynen görs dock inte inom ramen för detta regelarbete.

³ Definition av försäkringsgrenar finns i 2 § bilaga 6 FFFS 2008:26.

⁴ Dnr 12-230.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att försäkringsföretagen håller en hög och enhetlig standard i sin externa redovisning. Ändringarna i redovisningsföreskrifterna är främst föranledda av att redovisningsregler har tagits bort i årsredovisningslagen och att nya och ändrade IFRS-regler har antagits av EU. Ändringarna i redovisningsföreskrifterna är av redaktionell karaktär och syftar till att redovisningsföreskrifterna ska vara aktuella och ändamålsenliga.

Syftet med föreskrifterna om säkerhetsreserven är att säkerställa att skyddet för försäkringstagarna inte försämras på grund av variationer i försäkringsrörelsens resultat. Därför är det viktigt att de parametrar som ligger till grund för avsättningar till säkerhetsreserv är aktuella.

Med ändringarna i föreskrifterna om säkerhetsreserv uppdateras parametrarna för att beräkna säkerhetsreserven så att dessa är aktuella. Därmed anpassas skyddet för försäkringstagarna till riskbilden.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen får utfärda föreskrifter om försäkringsföretags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning samt koncernredovisning för finansiella holdingföretag enligt 4–5 och 7–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag. Finansinspektionen har även bemyndigande enligt 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m., att meddela föreskrifter om omfattningen av och innehållet i den redovisning som ska lämnas för verksamhet i filial till bland annat utländska försäkringsföretag.

Finansinspektionen har dessutom bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag enligt förordningen (2000:1127).

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen har valt att inte samråda med någon extern referensgrupp, dvs. med representanter från berörda försäkringsföretag, i fråga om ändringarna i redovisningsföreskrifterna. Anledningen är att ändringarna består av uppdateringar och redaktionella ändringar som inte motiverar detta.

Ändringarna om skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv har däremot diskuterats i en extern referensgrupp bestående av representanter från branschen i samband med de remissgruppsmöten som Finansinspektionen höll

under hösten 2012 om Solvens 2-regelverket.⁵ Synpunkterna som framkom på dessa möten har beaktats i föreskriften. Finansinspektionen har inte sett något behov av att ha ytterligare referensgruppsmöten med representanter från branschen.

Den 22 mars 2013 remitterade Finansinspektionen ett förslag till ändringar i föreskrifterna. Remissförslaget finns tillgängligt på Finansinspektionens webbplats⁶.

Förslaget skickades till 20 företag, organisationer och myndigheter. Av dessa har 14 svarat på remissen.

Finansinspektionen har efter remitteringen bearbetat föreskriftsförslagen och i detta arbete beaktat remissinstansernas synpunkter. Remissinstanserna har endast haft synpunkter på föreskriften om säkerhetsreserv. De mest väsentliga synpunkterna redovisas och bemöts på det sätt som framgår under avsnittet om säkerhetsreserv.

1.6 Beslutade regeländringar som inte medför ändringar i redovisningsföreskrifterna

Regeländringar som inte medför ändringar i redovisningsföreskrifterna, utöver de ändringar som kommenteras i avsnitt 2 avseende IAS 19 Ersättningar till anställda, IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter, IAS 28 Innehav i intresseföretag, IAS 31 Andelar i joint ventures och IFRS 13 Värdering till verkligt värde, anges i bilaga 1 och 2.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör nedan för de överväganden som gjorts och hur de föreslagna ändringarna motiveras, i följande ordning:

- avsnitten 2.1–2.6 – föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag
- avsnitt 2.4 – föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens
- avsnitten 2.7–2.12 – föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:9) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv

⁵ Dnr 10-9537.

⁶ <http://www.fi.se/Regler/FI:s> författningar/Förslag nya FFFS.

2.1 Hänvisning till årsredovisningslagarna

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen tar bort hänvisningarna i 2 kap. allmänna råd 4 b till 4 kap. 14 f och 14 g §§ ÅRL, 4 kap. 5 § ÅRFL, IAS 40 Förvaltningsfastigheter och IAS 16 Materiella anläggningstillgångar i FFFS 2008:26.

Finansinspektionen tar även bort andra stycket i 32 § bilaga 3 om redovisning värdeförändringar på sådana andra placeringstillgångar som inte är finansiella instrument och hänvisningen till IAS 40 i tredje stycket allmänna råd i samma paragraf i FFFS 2008:26.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Reglerna i 4 kap. 14 f och 14 g §§ ÅRL om värdering av vissa tillgångar (biologiska tillgångar, förvaltningsfastigheter och andra materiella tillgångar samt immateriella tillgångar) till verkligt värde har upphävts från 1 januari 2012. Hänvisningarna i föreskriften har därmed blivit inaktuella.

Möjligheten för försäkringsföretag att värdera byggnader och mark till verkligt värde kvarstår dock i 4 kap. 5 § ÅRFL.

2.2 Ersättningar till anställda

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen inför förtydliganden i 2 kap. allmänna råd 4 g om att försäkringsföretag får redovisa räntedelen av årets pensionskostnad som driftskostnad oavsett funktion.

Finansinspektionen tar bort följande regler i FFFS 2008:26:

- 2 kap. allmänna råd 4 f avseende vissa lättnadsregler i fråga om tillämpningen av IAS 19 *Ersättningar till anställda* i IFRS 1 *Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas*, samt
- 3 kap. 7 § allmänna råd om tillämpning av den så kallade korridormetoden i IAS 19.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Reglerna om att försäkringsföretag får redovisa räntedelen av pensionskostnaderna i driftskostnader i stället för bland finansiella kostnader som rekommendationen RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad från Far⁷ rekommenderar infördes i FFFS 2008:26 under 2007. Eftersom driftskostnader ska redovisas i olika resultatposter beroende på funktion, se 3 kap. 5 § i FFFS 2008:26 behöver de allmänna råden förtydligas så att alla funktioner omfattas av regeln.

Anledningen till att reglerna avseende vissa lätttnadsregler om tillämpningen av IAS 19 i IFRS 1 och redovisning enligt den s.k. korridormetoden enligt IAS 19 tas bort är att de är inaktuella, då dessa regler tagits bort i samband med omarbetningen av IAS 19.

2.3 Derivatinstrument på aktier i dotterföretag och intresseföretag**Finansinspektionens ställningstagande:**

Finansinspektionen tar bort hänvisningen till IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter, hänvisningen till IAS 31 Andelar i joint ventures och hänvisningen till 2 kap. allmänna råd 3a och IAS 39 i 5 § allmänna råd bilaga 3 i FFFS 2008:26. IAS 28 namnändras till Innehav i intresseföretag och joint ventures.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter har omarbetats och namnändrats, vilket innebär att standarden innehåller regler om separata finansiella rapporter. Även IAS 28 Innehav i intresseföretag har omarbetats och namnändrats, och innehåller nu regler om både innehav i intresseföretag och joint ventures. Slutligen har IAS 31 Andelar i joint ventures upphävts. Att hänvisningarna i de allmänna råden har tagits bort innebär ingen ändring i sak, då reglerna om redovisning av derivatinstrument på aktier och andelar i koncernföretag inte har förändrats. Att de omarbetade standarderna bör tillämpas framgår av 2 kap. allmänna råd.

⁷ Branschorganisation för revisorer och rådgivare.

2.4 Värdering till verkligt värde

Finansinspektionens ställningstagande

FFFS 2008:26

Finansinspektionen kompletterar 2 kap. allmänna råd 5 b om att onoterade försäkringsföretag med en balansomslutning under ca 40 miljoner kronor bör lämna upplysningar enligt IFRS 13 Värdering till verkligt värde.

Finansinspektionen tar bort de allmänna råden till 4 kap. 13 § om att närmare upplysningar om värdering av finansiella skulder finns i internationella redovisningsstandarder eftersom dessa inte fyller någon funktion.

FFFS 2011:27

Finansinspektionen kompletterar de allmänna råden till 4 kap. 1 och 3 §§ FFFS 2011:27 med regler om att IFRS 13 bör tillämpas och tar bort hänvisningen till 2 kap. allmänna råd FFFS 2008:26 om tillämpning av IAS 40 Förvaltningsfastigheter.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

IASB har gett ut en ny standard om värderings- och upplysningsregler för både finansiella och icke-finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde, IFRS 13 Värdering till verkligt värde. Eftersom standarden ersätter värderings- och upplysningsreglerna i ett antal standarder bör även hänvisningarna till IFRS-regelverket i förekommande fall avseende värdering och upplysningar om verkligt värde kompletteras med korrekta hänvisningar till IFRS-regelverket i FFFS 2008:26 och FFFS 2011:27.

Hänvisningen till internationella redovisningsstandarder i de allmänna råden till 4 kap. 13 § FFFS 2008:26 fyller ingen funktion. De försäkringstekniska avsättningar som avses är de där försäkringstagaren bär risk. Fondförsäkringsåtagandena beräknas med utgångspunkt från placeringstillgångarna för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisk och villkorad återbäring beräknas med utgångspunkt från försäkringstekniska avsättningar.

2.5 Lättnadsregler för mindre försäkringsföretag

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen tar bort hänvisningarna till IAS 10, IAS 16, IAS 17, IAS 18, IAS 19, IAS 21, IAS 23, IAS 37 och IAS 38 avseende upplysningar som mindre onoterade försäkringsföretag med en balansomslutning under ca 40 miljoner kronor bör lämna enligt 2 kap. allmänna råd 5 b FFFS 2008:26.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

För att förtydliga föreskrifterna om det som gäller för de mindre lokala försäkringsbolag som får tillämpa lättnadsreglerna i 2 kap. allmänna råd 5 b FFFS 2008:26, har Finansinspektionen gjort en kartläggning av de balansposter som förekommer i dessa företag. Kartläggningen visar att de balansposter som förekommer omfattas av upplysningskraven i IFRS 4, IFRS 7, IFRS 13 samt IAS 1. Därför kan hänvisningarna till IAS 16, IAS 17, IAS 18, IAS 19, IAS 21, IAS 23 och IAS 38 tas bort. De väsentliga upplysningarna som bör lämnas enligt IAS 10 och IAS 37 finns i upplysningskraven i ÅRFL och kan därmed tas bort.

2.6 Redaktionella ändringar i FFFS 2008:26

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen genomför ett fåtal redaktionella ändringar i 1 kap. 1 §, 2 kap. allmänna råd 4 d och 5 samt 13 § allmänna råd andra stycket och 33 a § allmänna råd tredje stycket bilaga 3.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

De redaktionella ändringarna utgörs av språkliga- och hänvisningsändringar.

2.7 Tillämpningsområde – föreskrifter om säkerhetsreserv

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen inför ett nytt kapitel om tillämpningsområdet.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Det nya kapitlet innebär ett förtydligande om att föreskrifterna omfattar skadeförsäkringsföretag som driver skadeförsäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen.

2.8 Maximal avsättning till säkerhetsreserv**Finansinspektionens ställningstagande:**

Finansinspektionen ändrar det fasta beloppet som kan användas vid beräkning av maximal säkerhetsreserv i 1 kap. 2 § 2 till 100 prisbasbelopp enligt 2 kap. 7 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Enligt 1 kap. 2 § i föreskrifterna utgörs den maximala säkerhetsreserven av det högsta av summan av de maximibelopp som beräknas med användning av vissa angivna parametrar, ett fast belopp på 2,5 miljoner kronor respektive ett belopp som beräknas till tre gånger det högsta självbehållet för enskild risk.

Det fasta beloppet på 2,5 miljoner kronor har varit oförändrat sedan 1998. Finansinspektionen ser därför ett behov av att beloppet värdesäkras genom att knyta det till prisbasbeloppet enligt 2 kap. 7 § socialförsäkringsbalken (som ersatt lagen [1962:381] om allmän försäkring). Det fasta beloppet anges till 100 prisbasbelopp. Det innebär att det fasta beloppet för 2013 blir ca 4,45 miljoner kronor.

2.9 Ändrade parametrar vid beräkning av säkerhetsreserv**Finansinspektionens ställningstagande:**

Finansinspektionen ändrar parametrarna i de formler som används för att beräkna maximal avsättning till säkerhetsreserv.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Svensk försäkring saknar insyn i den metodik som använts för framtagandet av de föreslagna parametervärdena. De anser därför att de mot den bakgrunden har svårt att ha någon uppfattning huruvida parametrarna är relevanta. *Svensk Försäkring* anser att det är angeläget att Finansinspektionen dokumenterar metodiken för att ta fram parametrarna för att skapa bättre genomlysning och göra det möjligt för branschen att föra en dialog kring detta.

AFA Sjukförsäkringsaktiebolag anser att det föreslagna maximibeloppet för avsättning till säkerhetsreserv avseende försäkringsgrenen sjuk- och olycksfallsförsäkring är för lågt kalibrerat för denna kategori som förmedlas av bolaget. Försäkringarnas volatilitet i försäkringsrörelsen beror huvudsakligen på följande tre faktorer: slumpmässiga rörelser i skadeutfallet, nivån på diskonteringsräntan samt de kollektivavtalade riskförsäkringarnas kopplingar till socialförsäkringssystemet. Utfallet av dessa tre faktorer överstiger tillsammans det föreslagna maximibeloppet för försäkringsgrenen sjuk- och olycksfallsförsäkring. Om maximibeloppet enligt förslaget genomförs blir konsekvenserna att AFA Sjukförsäkringsaktiebolag återkommande behöver ansöka om dispens för att få använda ett högre maximibelopp.

Övriga remissinstanser hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Föreskrifterna och de allmänna råden innehåller formler och antaganden som ligger till grund för hur skadeförsäkringsbolag ska beräkna ett maximibelopp för avsättningen. Formlerna och antagandena bygger på 15 års grenfördelat skadematerial. När Finansinspektionen nu ändrar parametrarna i de formler som bestämmer maximibeloppet har utgångspunkten varit att ett skadeförsäkringsföretag ska kunna klara två svåra förlustår i följd. Denna princip lade Finansinspektionen fast 1989–1990 när de nuvarande föreskrifternas huvudsakliga innehåll ursprungligen utformades.

Maximibeloppet beräknas bland annat med hjälp av vissa parametrar. För att beräkna hur varje enskild försäkringsgren bidrar till maximibeloppet multipliceras premieinkomst och avsättning för oreglerade skador för egen räkning med dessa parametrar och resultatet adderas. Beräkningen syftar till att medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadeutfall och avvecklingsresultat i respektive gren. Nuvarande parametrar uppskattades för drygt tio år sedan. Eftersom riskbilden ändras över tiden gör Finansinspektionen en förnyad analys vart tionde år. Den nya analysen visar att en del parametervärden bör höjas och andra sänkas. Sammantaget innebär ändringarna av premieparametrarna en sänkning av maximibeloppet med 5,7 miljarder kronor, medan ändringarna av skadeavsättningsparametrarna tvärtom innebär en höjning av beloppet med 5,9 miljarder kronor. Effekterna slår olika på enskilda verksamhetsgrenar och därmed olika mellan företag.

Metodiken för att beräkna parametrarna har tagits fram i samarbete med branschen och presenterades vid det internationella aktuariemötet (ASTIN-colloquium) i Stockholm 1991. Därefter har en mindre uppdatering gjorts 1998 som presenterades i examensarbetet "Säkerhetsreserv i skadeförsäkring – En analys av normalplanen"⁸ (Stockholms Universitet). Metodiken har inte förändrats efter 1998 varför Finansinspektionen anser att det är fullt möjligt att ha insyn i metodiken.

Metodiken för att beräkna parametrarna utgår från premieinkomst och avsättning för oreglerade skador för egen räkning. Finansinspektionen har efter en beräkning av parametrar utifrån AFA Sjukförsäkrings premieinkomst och oreglerade skador kommit fram till att den metodik som Finansinspektionen använder sig av inte lämpar sig som grund för beräkning av taket för säkerhetsreserven. AFA Sjukförsäkrings verksamhet påverkas av politiska beslut angående sjukförsäkringsreglerna. Variationen i skadeavsättningen brutto är stor och svårförutsägbar (från oktober 2010 till mars 2013 har avsättningen sjunkit från 116 till 85 miljarder kronor, framför allt på grund av ändringar i sjukförsäkringsreglerna). AFA Sjukförsäkring kan även i fortsättningen ansöka om dispens.

2.10 Upplösning av säkerhetsreserv

Finansinspektionens ställningstagande:

Finansinspektionen inför tydligare regler om när en upplösning av säkerhetsreserven ska vara obligatorisk och hur skadeförsäkringsföretagen ska redovisa dessa upplösningar.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Anledningen är att förtydliga reglerna så att det ska bli enklare för företagen att tillämpa dem. Ändringarna innebär ingen ändring i sak.

2.11 Undantag från regler om beräkning av säkerhetsreserv

Finansinspektionens ställningstaganden:

Finansinspektionen tar bort de allmänna råden i 3 kap. 1 § om möjligheten till undantag från reglerna om beräkning av säkerhetsreserv om ett företag tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

⁸ Författare Torbjörn Andréason och Fredrik Johansson.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

Finansinspektionen anger i de allmänna råden till nuvarande 3 kap. 1 § om undantag från regler för beräkning av säkerhetsreserv, att ett exempel på ett sådant undantag är om företaget tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder och detta får effekt på reglerna för beräkning av säkerhetsreserven och uttag ur denna. Dessa allmänna råd infördes 2005 i samband med att reglerna i årsredovisningsföreskrifterna för försäkringsföretag anpassades till IFRS-regelverket. Vid denna tidpunkt var den allmänna uppfattningen att det relativt omgående skulle publiceras nya IFRS-regler om försäkringsavtal, eftersom de gällande reglerna (IFRS 4 Försäkringsavtal) i princip bara innehåller definitioner och upplysningskrav. IASB:s regelprojekt om försäkringsavtal har dock försenats. Organisationen planerar att publicera ett utkast till förslag på nya regler för försäkringsföretag under andra kvartalet 2013.

Finansinspektionen ser inget behov av att ha kvar det allmänna rådet om undantag från reglerna om beräkning av säkerhetsreserv på grund av tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Det har aldrig tillämpats och fyller inte något syfte i dagsläget, då befintliga regler får tillämpas enligt IFRS avseende försäkringsavtal.

2.12 Redaktionella ändringar i FFFS 2011:9**Finansinspektionens ställningstagande:**

Finansinspektionen genomför vissa redaktionella ändringar i form av nya kapitelnumreringar och referenser samt språkliga ändringar i föreskrifterna om säkerhetsreserv.

Remisspromemorian:

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna:

Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl:

De redaktionella ändringarna utgörs främst av redaktionella ändringar i form av nya kapitelnumreringar och referenser samt språkliga ändringar.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De ändringar som Finansinspektionen nu genomför innebär främst att nuvarande regler uppdateras och förtydligas. Att reglerna blir aktuella, mer tydliga och mer ändamålsenliga är generellt till nytta för företagen och konsumenterna vilket i sin tur stärker förtroendet för regelverket.

Ändringarna bedöms inte att påverka försäkringstagarna negativt. Ändringarna om beräkning av säkerhetsreserv bedöms inte heller påverka försäkringsmarknaden i någon större mån.

3.2 Konsekvenser för försäkringsföretagen

3.2.1 Berörda företag

För närvarande (enligt företagsregistret 2013-02-06) finns det 170 skadeförsäkringsföretag, 42 livförsäkringsföretag, 89 kreatursföreningar, 29 skadeförsäkringsfilialer och 4 skadeförsäkringsagenturer samt 5 livförsäkringsfilialer och 2 livförsäkringsagenturer som berörs av ändringarna.

3.2.1.1 Redovisningsföreskrifterna

Huvuddelen av ändringarna i FFFS 2008:26 berör försäkringsföretag, vissa filialer till utländska försäkringsföretag och skadeförsäkringsverksamhet som drivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer.

Ändringarna i 2 kap. allmänna råd 5 FFFS 2008:26 berör försäkringsföretag med en balansomslutning som understiger ca 40 miljoner kronor. För närvarande uppgår dessa till 22 mindre lokala skadeförsäkringsbolag.

Ändringarna i FFFS 2011:27 berör kreatursföreningar som ansökt om dispens från att tillämpa föreskriften. Dessa är för närvarande ca 70 stycken.

Ändringarna berör inte understödsföreningarna eftersom dessa tillämpar äldre regler i ÅRFL och ÅRL samt FFFS 2008:26 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och FFFS 2006:18 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. Lagen (1972:262) om understödsföreningar upphörde att gälla i samband med att den nya försäkringsrörelselagen trädde i kraft den 1 april 2010. Se övergångsregler i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Det finns 79 understödsföreningar, varav ungefär hälften har dispens och tillämpar FFFS 2006:18.

3.2.1.2 Säkerhetsreserv

Svenska skadeförsäkringsföretag får enligt 39 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) göra en frivillig avsättning till en säkerhetsreserv (obeskattad reserv) för att täcka sådana förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömda faktorer till den del reserven inte överstiger vad som behövs för en tillfredsställande konsolidering.

Syftet med säkerhetsreserven är att skapa en utjämning över tiden av skaderesultatet hos ett skadeförsäkringsföretag. Utjämningen är tillåten för försäkringsgrenar där variationerna är av större omfattning, och inom de ramar som följer av Finansinspektionens föreskrifter. En mer förutsägbar beskattning underlättar för försäkringsföretaget att planera sin verksamhet. Företaget kan genom att bygga upp en säkerhetsreserv bidra till konsolideringen och förmågan att möta tillfälliga stora skadeutfall, dvs. att uppfylla sina åtaganden mot de försäkrade. Säkerhetsreserven är ett värdefullt, men frivilligt komplement till företagets försäkringstekniska avsättningar. Företaget kan behöva ta säkerhetsreserven i anspråk för att täcka förluster när det behövs och på motsvarande sätt bygga upp reserven när det uppstår vinster i försäkringsrörelsen.

Ändringarna om avsättning till säkerhetsreserv i FFFS 2011:9 berör huvuddelen av skadeförsäkringsföretagen. Det är endast svenska skadeförsäkringsföretag och svenska filialer till utländska skadeförsäkringsföretag som kan ha säkerhetsreserv. Den 31 december 2011 hade 153 skadeförsäkringsföretag som rapporterat avsatt ca 127 miljarder kronor till säkerhetsreserven. Det motsvarar ca 64 procent av kapitalbasen i dessa företag.

3.2.2 Kostnader för företagen

Ändringarna avseende redovisningsföreskrifterna innebär inte några ändringar i sak och medför därmed inga kostnader för de berörda företagen.

För ca 15 skadeförsäkringsföretag ligger aktuell säkerhetsreserv över det tak som erhålls med de förslagna nya parametrarna. Dessa företag kan därmed tvingas lösa upp en del av säkerhetsreserven – enligt beräkningar gjorda per den 31 december 2010, som mest totalt ca 30 miljoner kronor. Den tvingande upplösningen som därmed uppstår kan bli föremål för statlig inkomstskatt (inkomst av näringsverksamhet) om 22 procent (skattesats 2013), dvs. en maximal skattekostnad totalt för företagen om ca 6–7 miljoner kronor. Skattekostnaden kan dock påverkas (reduceras) av försäkringstekniska förluster eller om den maximala säkerhetsreserven inte beräknats utifrån dessa parametrar utan utgörs av 100 prisbasbelopp eller tre gånger det högsta faktiska självbehållet.

Finansinspektionens bedömning är att de administrativa kostnader som ändringarna medför är mycket låga och i de flesta fall obefintliga. Metodiken för att beräkna säkerhetsreserven har inte förändrats. Ändringarna av

riskfaktorerna bedöms därför inte medföra kostsamma ändringar i företagens systemstöd.

3.2.3 *Konsekvenser för små företag*

Ändringarna i redovisningsföreskrifterna bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för små företag.

Ändringarna som avser beräkning av säkerhetsreserv kan medföra konsekvenser för mindre skadeförsäkringsföretag. Dessa omfattas av de ändrade parametrarna och det höjda fasta beloppet. Konsekvenserna av dessa ändringar bör vara samma som för övriga skadeförsäkringsföretag. Det höjda fasta beloppet kan vara en fördel för vissa mindre företag eftersom det innebär att den maximala avsättningen kan öka för skadeförsäkringsföretag som använder det fasta beloppet.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringarna innebär inte att behovet av resurser ökar för Finansinspektionen. De medför inte heller andra konsekvenser och kostnader eftersom de ändringarna främst innebär att föreskrifterna blir uppdaterade och ändamålsenliga.

3.4 Tidpunkt för ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande:

Ändringarna avseende redovisningsföreskrifterna träder i kraft 1 augusti 2013 och ska tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2013 eller senare.

De nya föreskrifterna om säkerhetsreserv träder i kraft 1 augusti 2013 och tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2013 eller senare. En övergångsregel införs som medger att ett skadeförsäkringsföretag kan tillämpa äldre regler för räkenskapsår 2013, dvs. FFFS 2011:9, om företaget skriftligen underrättar Finansinspektionen om detta.

Remisspromemorian:

Innehöll förslag om att ändringarna skulle träda ikraft den 1 augusti 2013 och skulle tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2013 eller senare.

Remissinstanserna:

Svensk Försäkring föreslår att föreskriften om säkerhetsreserv ska träda ikraft den 1 januari 2014 och tillämpas på räkenskapsår som påbörjas från och med samma tidpunkt som föreskrifterna träder ikraft. De anser att det är olämpligt att föreskrifterna träder ikraft vid tidpunkt som ger en retroaktiv påverkan eftersom ändringarna till exempel kan komma att påverka skadeförsäkringsföretagens premiesättning och återförsäkringsprogram som redan är fastlagda för innevarande räkenskapsår.

Övriga remissinstanser hade inga synpunkter på ikraftträdande datumet.

Finansinspektionens skäl:

Finansinspektionen bedömer att det finns ett sedan länge identifierat behov av att uppdatera parametrarna för avsättningar till säkerhetsreserven. För flera försäkringsföretag medför de nya föreskrifterna ett större utrymme för att göra avsättningar till säkerhetsreserven. Om föreskrifterna skulle träda ikraft först den 1 januari 2014 med tillämpning från och med räkenskapsåret 2014, medför detta en märkbar fördröjning av uppdateringen av parametrarna.

Finansinspektionen bedömer också att det är ett relativt litet antal försäkringsföretag som skulle kunna drabbas av besvär med premiesättning eller återförsäkring på grund av förändringarna. För att säkerställa att de nödvändiga justeringarna inte försenas i onödan, samtidigt som inget försäkringsföretag drabbas av de olägenheter som Svensk Försäkring har beskrivit, behålls det föreslagna ikraftträdandedatumet samtidigt som en ny övergångsregel införs.

Ikraftträdandebestämmelsen innebär att de nya föreskrifterna träder ikraft 1 augusti 2013 och därmed, som huvudregel, ska tillämpas från och med räkenskapsåret 2013. Det införs dock en ny övergångsregel i punkt 3 till ikraftträdandebestämmelserna. Enligt övergångsregeln blir det tillåtet för ett skadeförsäkringsföretag att för räkenskapsåret 2013 använda de gamla föreskrifterna, om företaget skriftligen underrättar Finansinspektionen om detta.

Bilaga 1 Beslutade regler som inte medför ändringar i redovisningsföreskrifterna

Nedanstående ändringar i IFRS-regelverket samt rekommendationer och uttalanden från Rådet, motiverar inte några ändringar i FFFS 2008:26 och 2011:27.

IFRS-regler

- Ändringar i IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter* avseende redovisning av poster i övrigt totalresultat, utgiven av IASB 2011-06-16, antagen av EU 2012-06-05.
- IFRS 10 *Koncernredovisning*, utgiven av IASB 2011-05-12, antagen av EU 2012-12-11.
- IFRS 11 *Samarbetsarrangemang*, utgiven av IASB 2011-05-12, antagen av EU 2012-12-11.
- IFRS 12 *Upplysningar om andelar i andra företag*, utgiven av IASB 2011-05-12, antagen av EU 2012-12-11.
- Ändringar i IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering* och IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar* avseende kvittning av finansiella instrument, utgivna av IASB 2011-12-16, antagna av EU 2012-12-13.
- Ändringar i IFRS 1 *Första gången IFRS tillämpas* avseende hyperinflation och fastställda datum för förstagångstillämpare, utgiven av IASB 2010-12-20, antagen av EU 2012-12-11.
- Ändringar i IAS 12 *Inkomstskatter* om uppskjuten skatt avseende återvinning av underliggande tillgångar, utgiven av IASB 2010-12-20, antagen av EU 2012-12-11.
- IFRIC 20 *Avrymningskostnader under ett dagbrotts produktionsfas*, utgiven av IASB 2011-10-19, antagen av EU 2012-12-11.
- Ändringar i IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter* avseende redovisning av statliga lån, utgiven av IASB 2012-03-13, antagen av EU 2013-03-04.
- Ändringar i IFRS 1 *Första gången IFRS tillämpas*, IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*, IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering*, IAS 34 *Delårsrapportering* inom ramen för IASB:s årliga förbättringar av IFRS (förtydliganden och korrigeringar av utgivna standarder), utgiven av IASB 2012-05-17, antagen av EU 2013-03-27.
- Ändringar i IFRS 10 *Koncernredovisning*, IFRS 11 *Samarbetsarrangemang* och IFRS 12 *Upplysningar om andelar i andra företag* avseende övergångsregler, utgiven av IASB 2012-06-28, antagen av EU 2013-04-04.

Rekommendationer och uttalanden från Rådet

- RFR 1 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*, uppdaterad januari 2013.
- RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, uppdaterad januari 2013.
- UFR 9 *Redovisning av avkastningsskatt*, publicerad september 2012.

Bilaga 2 IFRS-ändringar som inte är beslutade av EU

Följande regeländringar som EU planerar att anta under 2013, medför inga ändringar i FFFS 2008:26 och 2011:27.

- Ändringar i IFRS 10 *Koncernredovisning* IFRS 12 *Upplysningar om andelar i andra företag* och IAS 27 *Separata finansiella rapporter* avseende redovisning av investeringar ("Investment Entities"), utgiven av IASB 2012-10-31.